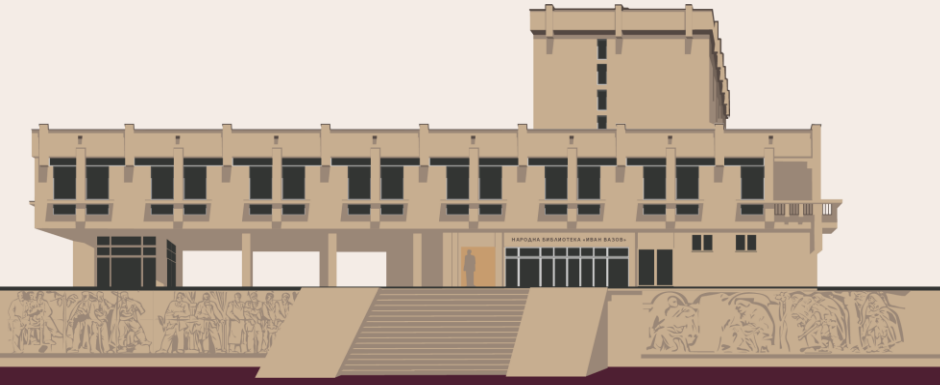
Народна библиотека „Иван Вазов“ – Пловдив

Изследване на пасивните потребители 2021 – 2025 г.

Иван Крачанов
Ръководител Дигитален център
Народна библиотека „Иван Вазов“

Анализиран проблем:

Профил на отказалите се читатели да ползват библиотеката

Анализ на групата читатели с първоначална регистрация, които не посещават повторно библиотеката, независимо от мястото на регистрация и от това дали е платена или безплатна (най-често кампанийна).

Заявка към СофтЛиб за изготвяне на справка

1. **База за анализ**

   Общ брой регистрирани потребители за периода, за да се изчисли делът на непосещаващите и да се анализира съставът им.

2. **Петгодишен период**

   От 01.01.2021 г. до 31.12.2025 г.

3. **Група потребители с едно посещение**

   Същата статистика за читателите, посетили библиотеката веднъж след регистрацията.

Обхват и методика на справката

Източник и изходни данни

- Библиотечна система СофтЛиб – модул за регистрация в НБИВ;
- Данните в суров вид са изведени в таблица на Excel, след което са обобщени.

Работни дефиниции

- Активни са картите с поне едно заемане на библиотечни единици.
- Пасивни са картите без данни за заемане.

Изведени данни за потребителите:

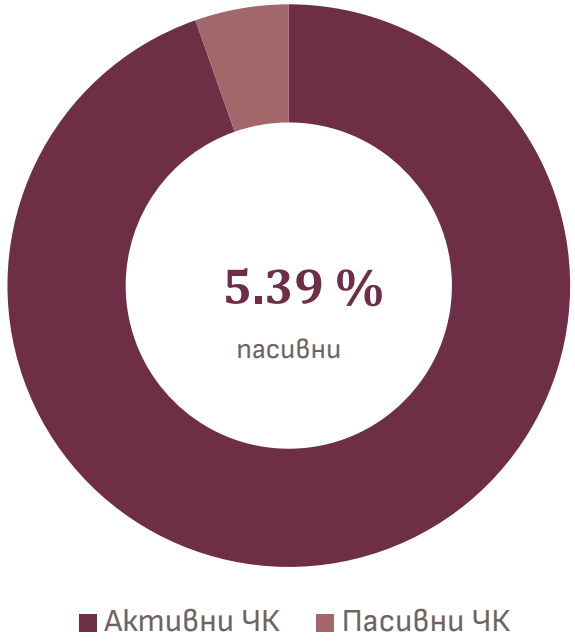
Брой издадени ЧК	Брой посещения	Пол	Възраст
Професия	Образование	Отдел на регистрация	Вид на ЧК

Обща картина за периода 2021 – 2025 г.

39 199 регистрирани читателски карти, на новорегистрирани и на пререгистрирани лица

37 087 активни карти, или 94.61 на сто, с поне едно заемане

2 112 пасивни карти, или 5.39 на сто, без данни за заемане

204 от пасивните карти са повторни регистрации, които показват връщане в библиотеката без заемане на библиотечни единици.

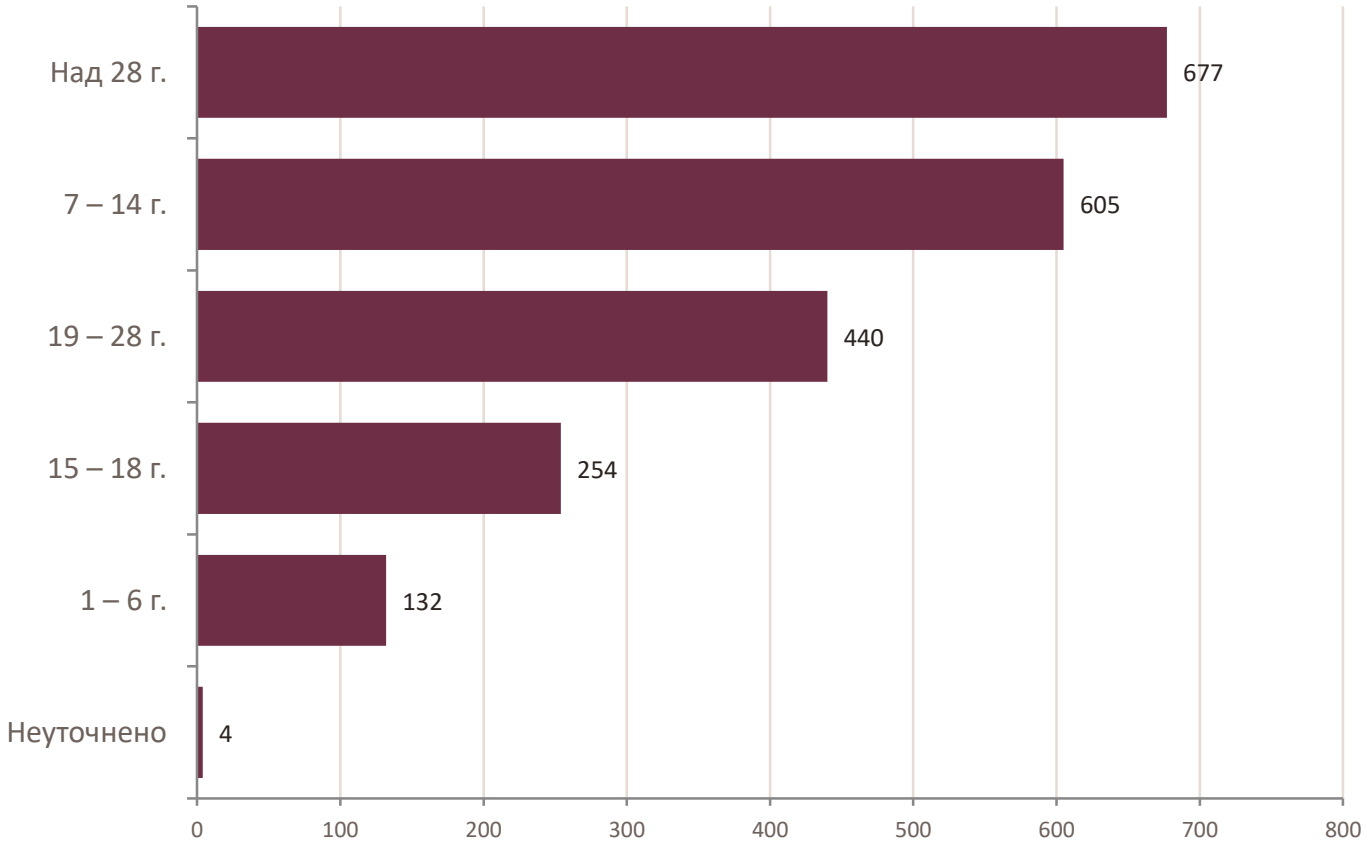
Пасивни карти - разпределение по пол и по възраст

По пол

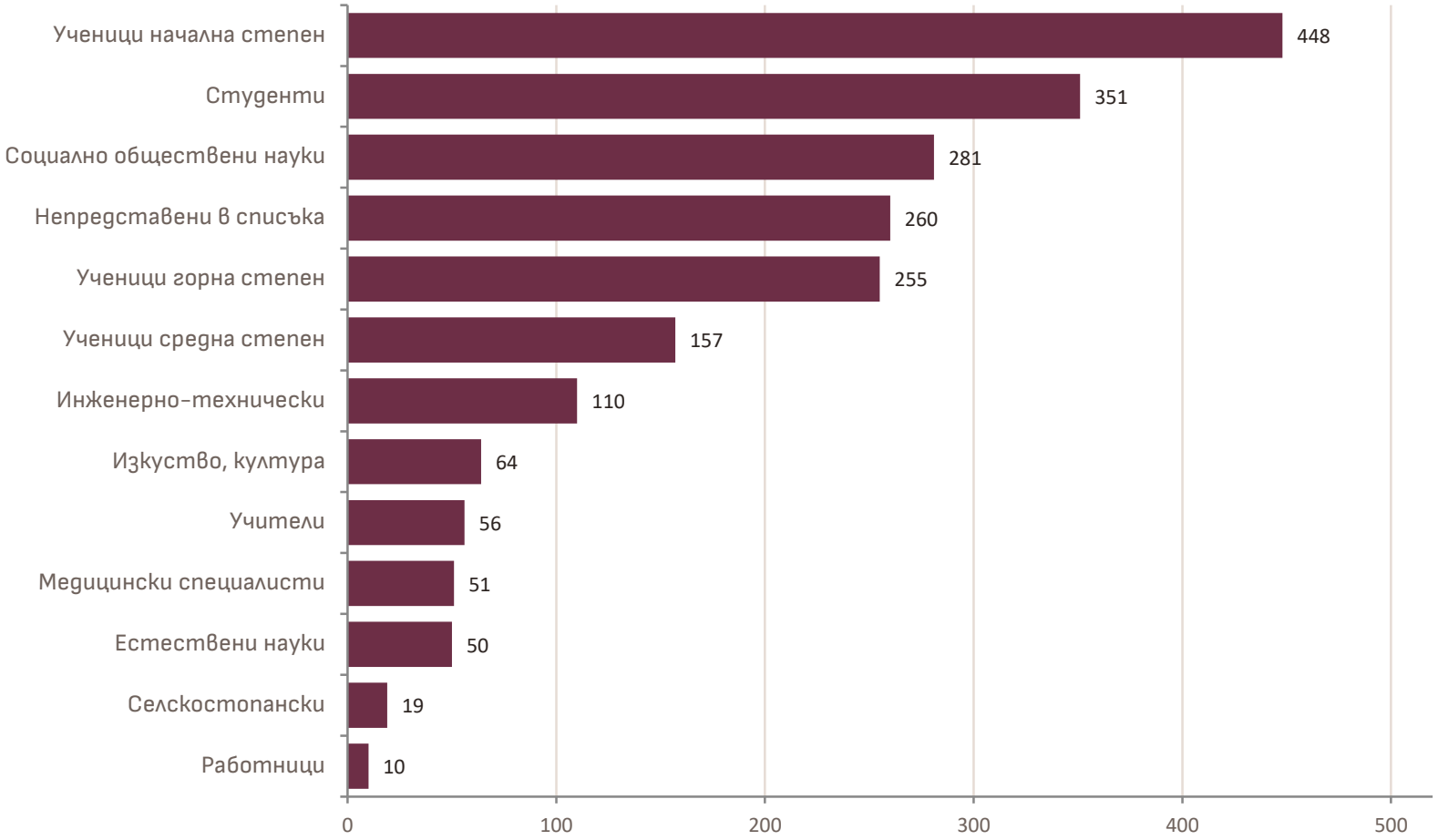
Жени	**1 233**	58.38 %
Мъже	**871**	41.23 %
Неуточнено	**8**	0.39 %

991 от 2 112 пасивни карти, или 46.92 на сто, са на лица до 18 г. Заедно с групата 19 – 28 г. делът достига 67.76 на сто.

По възраст, брой карти

Разпределение по професия

860

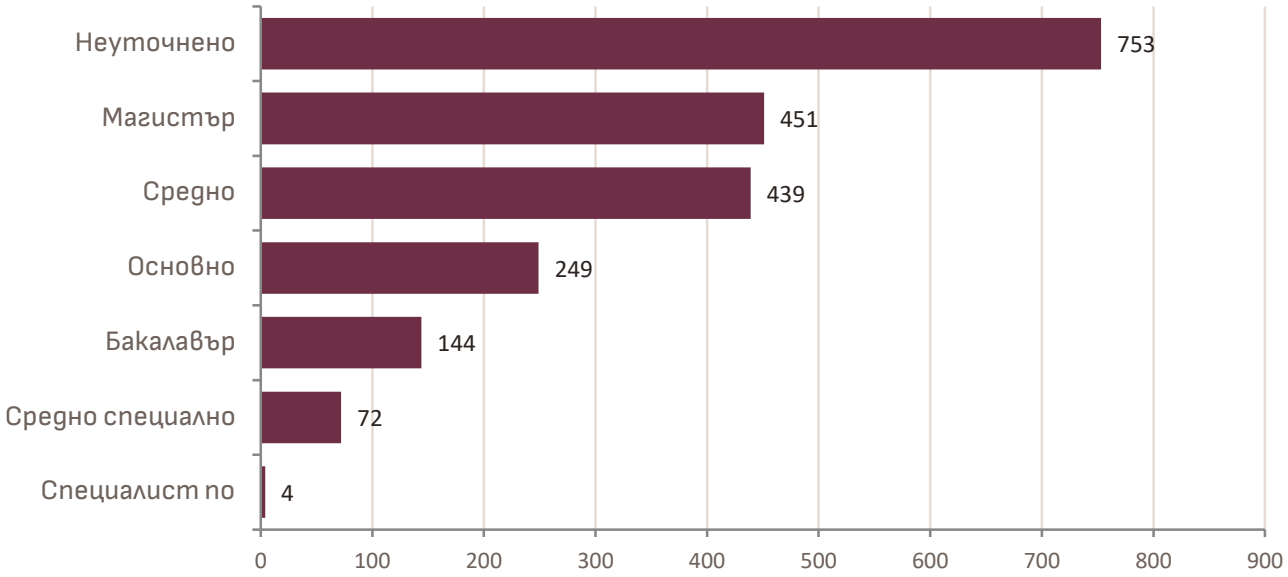
записа са в трите ученически групи, или 40.72 на сто от пасивните карти.

1 211

записа са на учащи, ученици и студенти заедно, или 57.34 на сто.

Образование и отдел на регистрация

Образование, брой карти

35.65 на сто от записите са с неуточнено образование, което ограничава изводите по този признак.

Отдел на първоначална регистрация

Регистрация

1 293 61.22 %

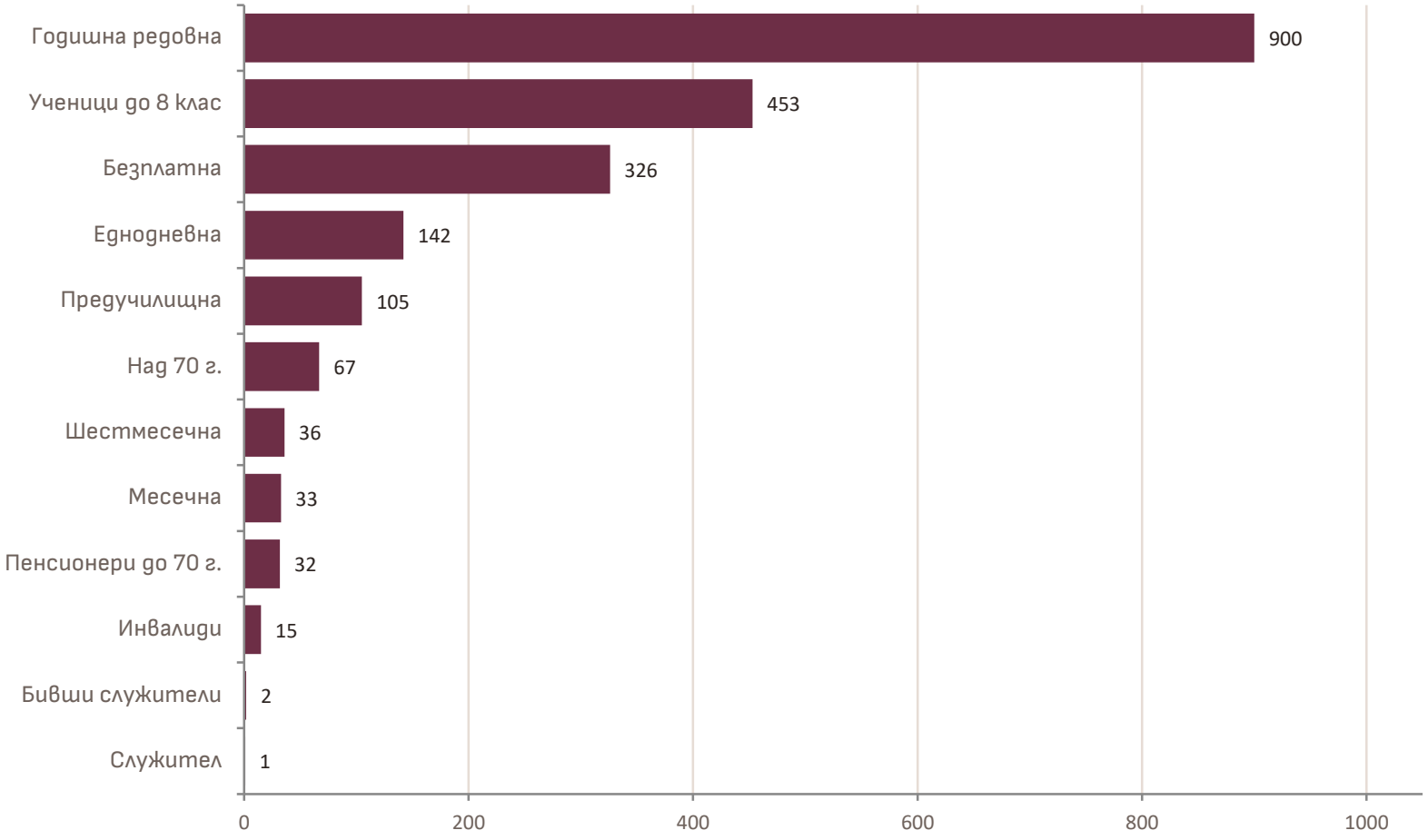
Детски отдел

815 38.59 %

Заемна за възрастни

4 0.19 %

Разпределение по вид на читателската карта

42.61 %

от пасивните карти са годишни редовни, издадени за дългосрочно ползване.

175

карти, или 8.28 на сто, са еднодневни и месечни, по предназначение краткосрочни.

СПРАВКА-2

Пасивни карти с повторна регистрация

В периода част от читателите се връщат за пререгистрация, без да заемат библиотечни единици. Групата обхваща 204 издадени карти (от общо 2112 пасивни — т.е. около 10%).

	Брой карти	Брой читатели
Две регистрации	134	67
Три регистрации	33	11
Четири регистрации	20	5
Пет регистрации	10	2
Седем регистрации	7	1

Картите при пет и при седем регистрации са еднодневни.

Какво означава това

- Справката посочва, че не всички читатели с пасивни карти са непосещаващи библиотеката.
- В групата има краткосрочни карти, еднодневни и месечни, които не са за дългосрочно ползване.
- Възможно е картите да са издадени за конкретна услуга или за ползване на читалня, без регистрирано заемане. Такива са например чуждестранните студенти от ВМИ, които посещават НБИВ само за да имат тихо място за учене.

СПРАВКА-3

Читатели с еднократно заемане

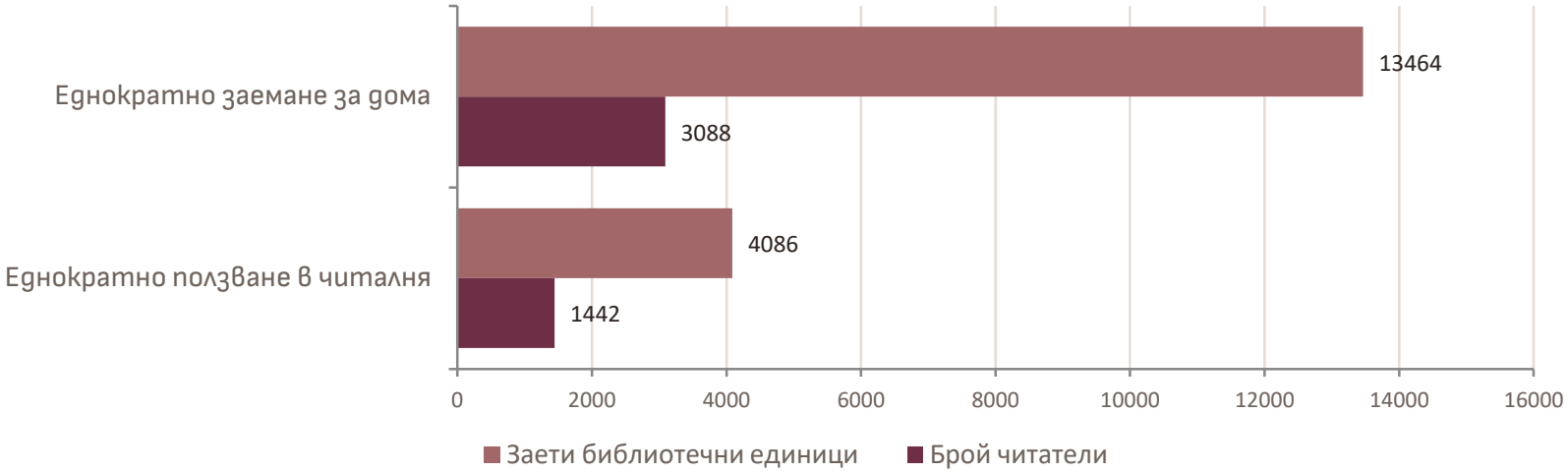
39 199
регистрирани ЧК за периода

257 889
заети библиотечни единици

4 530
читатели с едно заемане

17 550
БЕ от тези читатели

Разпределение на еднократното заемане

6.81 %
от всички 257 889 заети библиотечни единици за периода идват от читателите с еднократно заемане.

Обобщение на данните

Пасивните регистрации са силно концентрирани през май

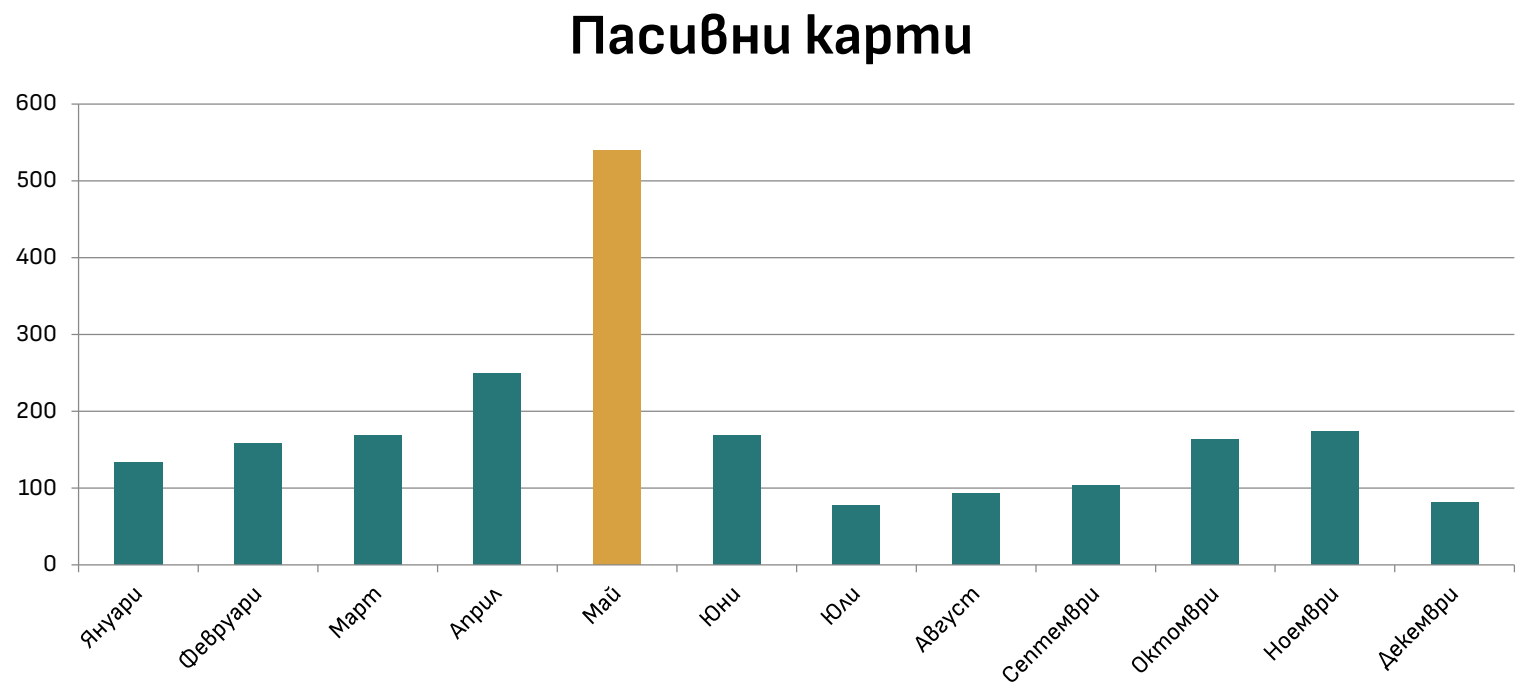
Данни за 2021–2025 г. • пасивни карти без отчетено заемане на библиотечни единици

2 112
пасивни карти общо

540
пасивни карти през май

25.6%
дял на м. май от всички пасивни карти

3,8×
спрямо средния месечен брой през останалите 11 месеца

Ключов извод

Устойчив модел: през всяка от петте години 2021–2025 г. май е най-силният месец за пасивни регистрации.

Следователно май е естествен „прозорец“ за превръщане на интереса в реално ползване.

Пиковете съвпадат с кампаниите за безплатни карти

326

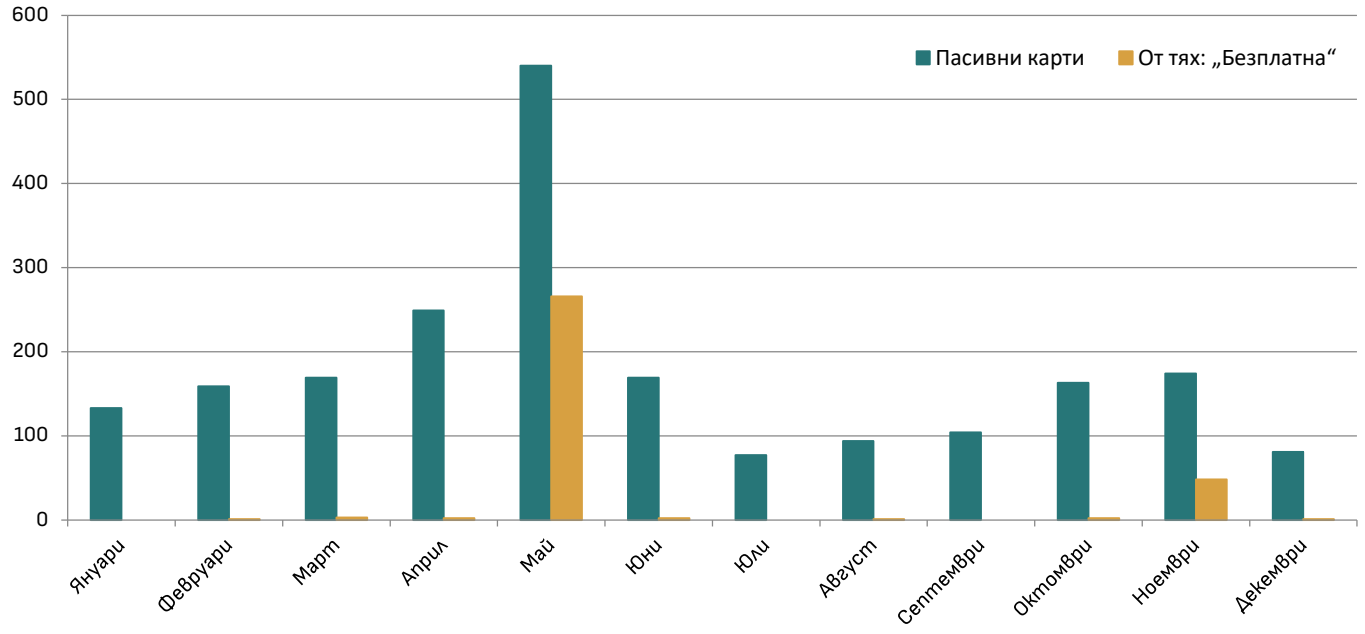
пасивни безплатни карти

266

от тях са издадени през май

81.6%

от всички пасивни безплатни карти са през май

Ключов извод:

Кампаниите очевидно генерират силен приток на регистрации, но част от този приток не се превръща автоматично в заемане.

Добре би било да се обмисли значението на кампанийното издаване на безплатни карти. В НБИВ е възприето такива кампании да се правят веднъж годишно.

Особено внимание към децата и учениците

Пасивните регистрации показват възможност за целенасочена работа с най-младата публика

991

пасивни регистрации на деца и младежи до 18 г.

46.9%

от всички 2 112 пасивни регистрации са на възраст 1–18 г.

860

пасивни регистрации, свързани с ученици/студенти

Почти половината от пасивните регистрации са на хора до 18 години.

Това означава, че мерките за активиране не трябва да бъдат общи за всички читатели. За тази група е необходима отделна програма, свързана с училищното четене, откриването на книги и преживяването в библиотеката.

Какво да направи библиотеката?

1. **Първо посещение** — „Избери първата си книга“ – помощ при избора и заемането още при регистрацията.
2. **30-дневна мисия** — Покана за второ посещение с конкретна задача: книга, изложба, събитие и др.
3. **Геймификация** — Мисии, значки и малки цели за 2–3 посещения, вместо фокус само върху издаването на карта.

Препоръка: обособяване на „детска/ученическа“ пътека за активиране: от издадена карта към първа заета книга и към второ посещение.

Превръщане на безплатната карта в активно ползване

Фокусът трябва да се измести от броя регистрации към активирането и задържането на читателите.

1 → 2 → 3 → 4

РЕГИСТРАЦИЯ

Безплатна карта

АКТИВИРАНЕ

Първо заемане още при регистрацията

ВРЪЩАНЕ

Конкретна причина за второ посещение (напр. до 30 дни)

НАВИК

Трето посещение / клуб / изложба / геймификация

01 Първа книга

При издаване на карта служителят предлага конкретна помощ за първо заемане.
Цел: картата да се активира веднага.

02 30-дневно връщане

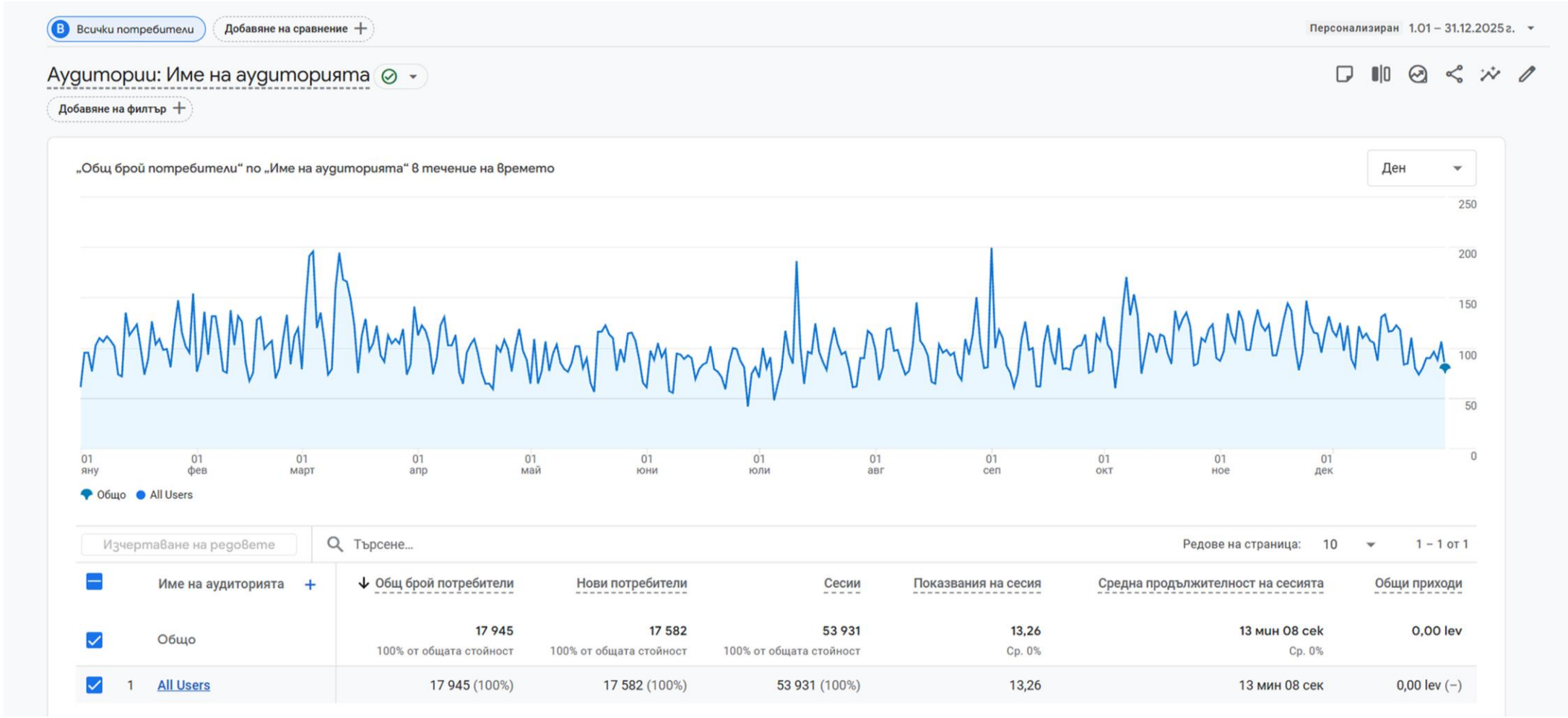
Кратко напомняне + конкретна покана: ново заглавие, събитие, тематична витрина или персонална препоръка.

03 Измерване

Проследяване: карти → първо заемане → второ посещение → трето посещение. Това е по-показателен от броя издадени карти.

ДИГИТАЛНА БИБЛИОТЕКА НА НБИВ

digital.libplovdiv.com

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО !

Иван Крачанов
Ръководител Дигитален център
Народна библиотека „Иван Вазов“
digitization@libplovdiv.com

